

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж 1 2842/11
29.03.2012. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија: Есада Вељовића, председника већа, Симониде Милорадовић и Светлане Бранковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца С. Ј. из К., чији је пуномоћник С. Ј. из К., против тужене Р. С., П. с. К., коју заступа З. Б., заменик Републичког јавног правобраниоца, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Краљеву бр.22 П1 3654/10 од 30.09.2011. године, у седници већа одржаној дана 29.03.2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Краљеву бр.22 П1 3654/10 од 30.09.2011. године, у ставу 1. и 2. изреке тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани тужбени захтеви тужиоца С. Ј. из К. против тужене Р. С., П. с. К. којима је тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду донето од стране П. с. у К. број V Су. 33/2010-67 од 30.08.2010. године и обавезе тужена да га врати на рад и на име накнаде штете због изгубљене зараде плати му износ од 32.328,00 динара, и то:

- почев од 01.09.2010. године до 30.09.2010. године износ од 5.918,00 динара,
- почев од 01.10.2010. године до 31.10.2010. године износ од 5.221,90 динара,
- почев од 01.11.2010. године до 30.11.2010. године износ од 5.222,00 динара,
- почев од 01.12.2010. године до 31.12.2010. године износ од 5.222,00 динара,
- почев од 01.01.2011. године до 31.01.2011. године износ од 5.222,00 динара,
- почев од 01.02.2011. године до 28.02.2011. године износ од 5.222,00 динара

и стимулације у износима од по 8.000,00 динара месечно почев од 01.09.2010. године до 31.01.2011. године и од 01.03.2011. године до дана повратка на рад износе од по 18.446,00 динара месечно, све са законском затезном каматом почев од 30-ог у наредном месецу у односу на претходни месец до коначне исплате, а све у року од 8 дана по пријему пресуде.

Свака странка сноси своје парничне трошкове.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву бр.22 П1 3654/10 од 30.09.2011. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца против тужене, па је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду донето од стране в. ф. председника П. с. у К. број V Су.33/2010-67 од 30.08.2010. године и обавезана тужена да га врати на рад.

Ставом 2. изреке обавезана је тужена да накнади тужиоцу штету, и то на име изгубљене зараде за период од септембра 2010. године до септембра 2011. године месечне износе наведене у овом ставу изреке и на име изгубљене стимулације за период од 01.09.2010. године до 31.01.2011. године износе од по 8.000,00 динара месечно, све са законском затезном каматом на месечне износе почев од 30-ог у наредном месецу за претходни месец до коначне исплате.

Ставом 3. изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца против тужене, у делу којим је тражио да му тужена накнади штету на име изгубљене зараде за период од 01.10.2011. године до дана повратка на рад у износу од по 18.446,00 динара месечно са законском затезном каматом на сваки месечни износ почев од 30-ог у наредном месецу за претходни месец до коначне исплате.

Ставом 4. изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у ставовима 1. и 2. изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у границама жалбених навода и по службеној дужности у смислу члана 372. ЗПП и нашао да је жалба делимично основана.

У првостепеном поступку у односу на ставове 1. и 2. изреке побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачке 1, 2, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда одредбе парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се неосновано указује жалбом, јер побијана пресуда не садржи недостатке због којих се не може испитати.

Неосновано се жалбом истиче да је првостепена пресуда у наведеном делу донета на основу чињеничног стања које није правилно и потпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању првостепеног суда, тужилац је на основу решења тужене на дан 10.08.2001. године засновао радни однос на неодређено време у П. с. у К. на радном месту домара-курира. Са Т. С. у К. тужилац је на дан 18.09.2006. године закључио уговор о раду у статусу намештеника, ради обављања послова домара. Комисија Високог савета судства је на седници одржаној дана 23.12.2009. године утврдила да је тужилац остао привремено нераспоређен на радном месту домара у Т. С. у К. и предложила Високом савету судства да за привремено нераспоређене државне службенике и намештенике, па и за тужиоца, донесе одлуку који ће их суд преузети како би у истом остваривали сва права из радног односа која им припадају за време док су привремено нераспоређени. Високи савет судства је затим на седници одржаној 23.12.2009. године донео одлуку којом је одредио судове који ће од 01.01.2010. године преузети привремено нераспоређене државне службенике и намештенике из општинских, окружних и трговинских судова и Вишег трговинског суда. На основу ове одлуке вршилац

функције председника П. с. у К. је 19.01.2010. године донео решење којим је тужиоца, као привремено нераспоређеног, преузео у П. с. у К. до доношења Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у П. с. у К., када ће коначно бити одлучено о његовом радно-правном статусу. То решење се примењује од 01.01.2010. године, које тужилац није оспорио, тако да је исто постало правноснажно. Дана 01.07.2010. године вршилац функције председника П. с. у К. је донео решење којим је утврдио да је тужилац нераспоређен у том суду почев од 01.07.2010. године те да ће му у овом статусу бити раскинут уговор о раду и престати му радни однос ако у року од два месеца не буде премештен у други државни орган. У образложењу тог решења наводи се да је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у П. с. у К. од 18.05.2010. године, који је ступио на снагу 01.07.2010. године, смањен број државних службеника и намештеника, тако да према овом правилнику не постоји одговарајуће радно место на које тужилац може бити премештен, нити ниже радно место које одговара његовој стручној спреми на које би био премештен уз његову сагласност, због чега је у смислу члана 171. и члана 134. у вези члана 133. Закона о државним службеницима, а сходно члану 138. овог закона, одлучено као у диспозитиву тог решења. Ни ово решење тужилац није оспоравао, па је исто, такође, постало правноснажно. Решењем вршиоца функције председника П. с. у К. бр.V СУ.33/2010-67 од 30.08.2010. године тужиоцу је отказан уговор о раду бр.V СУ.32/06-40 од 18.09.2006. године, јер не постоји ниједно радно место на које може бити распоређен, а који радни однос престаје 31.08.2010. године. У образложењу овог решења се наводи да је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у П. с. у К. смањен број државних службеника и намештеника, да не постоји ниједно радно место на које тужилац може бити премештен, односно распоређен, због чега је истом престао радни однос на основу члана 172. став 4. Закона о државним службеницима отказом уговора о раду. Дана 31.08.2010. године вршилац функције председника П. с. у К. је донео решење којим је признао тужиоцу право на отпремнину, и то за сваку навршену годину рада у радном односу у висини трећине његове плате, с тим да се под том платом сматра његова просечна месечна плата која му је исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у коме је донето решење о отказу уговора о раду, при чему ће обрачун и исплату отпремнине извршити рачуноводство суда преносом средстава на рачун тужиоца. До окончања првостепеног поступка тужена није исплатила тужиоцу отпремнину због овог престанка радног односа. П. с. у К. је на дан 25.01.2010. године упутио допис јавним тужиоцима Основног јавног тужилаштва у К. и Вишег јавног тужиоца у К., вршиоцима функција председника Вишег суда у К. и Прекршајног суда у К. са захтевом да у што краћем року размотре могућност премештаја или преузимања нераспоређених радника, међу којима и тужиоца, како би се радно-правни статус ових лица решио што пре, уз напомену да су нераспоређени намештеници сагласни да буду премештени, односно преузети. Да је тужилац радио код тужене у периоду од 01.09.2010. године до 31.01.2011. године остварио би месечну плату у нето износу од 18.446,00 динара уз месечну стимулацију у износу од по 8.000,00 динара. По основу престанка радног односа тужиоца у П. с. у К. тужилац је био корисник новчане накнаде код Националне службе за запошљавање, Филијала у К. у периоду од 01.09.2010. године до 28.02.2011. године, за који период је остварио одређену новчану накнаду.

Код оваквог утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужбени захтев којим се тражи поништај оспореног решења основан, јер, тужена, осим упућених наведених дописа правосудним органима у К., није пружила никакве доказе на околност тражења тужиоцу одговарајућег запослења, тако да иста није исцрпела све могућности запослење тужиоца у другим државним органима, пошто на територији Града К. постоје и други државни органи, а нема података да је тужена са овим органима контактирала у циљу запослења тужиоца, да тужена није пружила доказе да није била у могућности да се тужилац запосли код наведених органа, чиме тужена није у свему

савесно испунила своју обавезу утврђену ставом 3. правноснажног решења од 01.07.2010. године, те да је тужена била дужна да тужиоцу исплати отпремнину пре отказа уговора о раду сходно члану 158. Закона о раду, који се у конкретном случају има супсидијарно применити, због чега је побијано решење незаконито, па је стога и одлучено као у ставу 1. изреке побијане пресуде. Првостепени суд је применом одредби члана 191. став 2. Закона о раду нашао да је тужена одговорна за изгубљену плату тужиоца у спорном периоду, па је одлучио као у ставу 2. изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је ставом 1. и 2. изреке побијане пресуде усвојио тужбене захтеве, а нашта се основано указује жалбом тужене.

Према члану 171. став 3. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, број 79/2005 и др.) о правима и дужностима намештеника решењем одлучује руководиоца или државни службеник кога руководиоца за то писмено овласти, а према члану 172. став 1. овог закона одредбе овог закона о премештају и распоређивању државних службеника сходно се примењују на намештенике а према ставу 4. овог члана намештенику се отказује уговор о раду увек кад услед промене унутрашњег уређења државног органа или уређења система државних органа више не постоји ниједно радно место на које може бити премештен односно распоређен. Према члану 133. став 1. овог закона ако Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места буде тако измењен да нека радна места буду укинута или број државних службеника смањен, прекобројни државни службеници премештају се на друга одговарајућа места а предност имају они са бољим оценама у последње три године, према ставу 2. овог члана ако одговарајуће радно место не постоји, прекобројни државни службеник може, уз своју сагласност бити премештен на ниже радно место које одговара његовој стручној спреми, а ако ни такво радно место не постоји, остаје нераспоређен. Према члану 138. став 3. овог закона нераспоређеном државном службенику престаје радни однос ако у року од два месеца не буде премештен у други државни орган. Како је правноснажним решењем вршиоца функције председника П. с. у К. од 01.07.2010. године тужилац остао нераспоређен у том суду из разлога што је смањен број државних службеника и намештеника, а према новом Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у том суду од 18.05.2010. године, који је ступио на снагу 01.07.2010. године, не постоји одговарајуће радно место на које би тужилац био премештен, нити ниже радно место које одговара његовој стручној спреми на које би био премештен уз његову сагласност, а у року од два месеца од доношења тог решења тужилац није био премештен у други државни орган, то је оспореним решењем тужиоцу на законит начин престао радни однос код тужене.

У конкретном случају без значаја је евентуална могућност премештаја тужиоца у други државни орган. Ово стога што решење којим је тужилац остао нераспоређен није било предмет оцене законитости, већ само захтев за поништај отказа уговора о раду. Околност да ли је постојала могућност да се тужилац премести у други државни орган, могле су бити предмет расправе само кроз контролу законитости решења о статусу тужиоца као нераспоређеног запосленог, а то решење није овде предмет тужбеног захтева, које решење је као појединачни акт достављено тужиоцу, па је исти имао могућност да тражи заштиту својих права поништајем тог решења. Како тужилац то није учинио, то решење се сматра законитим, па тужилац сада не може успешно истицати да је могао бити премештен у други државни орган. Поред тога, тужилац није предложио доказе на околности да је постојала могућност да се он премести у други државни орган, а што је исти био дужан да учини сходно члану 220-223. ЗПП.

Према члану 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 62/06) тим законом уређују се плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника, а према члану 38. став 1. овог закона државни службеник коме престане радни однос због протекла шест месеци од кад је постао нераспоређен има право на отпремнину, а према члану 49. став 1. истог закона одредбе овог закона о накнади плате, накнади трошкова и другим примањима државних службеника примењују се и на намештенике, изузев одредаба о праву на накнаду плате нераспоређеним државним службеницима и одредаба о накнади плате због удаљења с рада. Према томе, одредба члана 38. став 1. овог закона примењује се и на намештеника коме престаје радни однос због протекла два месеца од када је постао нераспоређен, па и право на исплату отпремнине по том основу. Имајући у виду да се на намештенике примењује ова законска одредба, то се на исте не примењује одредба члана 158. став 1. Закона о раду, према којој је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у смислу члана 179. тачка 9. овог закона запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду, с обзиром да је одредбом члана 38. став 1. наведеног закона, који се, као *lex specialis*, примењује на државне службенике и намештенике, предвиђено да се отпремнина исплаћује кад престане радни однос, а не пре престанка радног односа. Према томе, према овој законској одредби државном службенику и намештенику прво престаје радни однос, па му се онда исплаћује отпремнина, а који престанак радног односа није условљен претходном исплатом отпремнине, као што је то предвиђено одредбом члана 158. став 1. Закона о раду. Стога, уколико намештенику није исплаћена отпремнина после престанка радног односа, то само по себи не чини решење о отказу уговора о раду незаконитим, већ у том случају намештеник има право да од послодавца захтева исплату отпремнине, односно накнаду штете због неисплаћене отпремнине.

Како је тужиоцу отказ уговор о раду дат у законом прописаном поступку, то тужилац због престанка радног односа нема право на накнаду штете због изгубљене плате од тужене, па је стога Апелациони суд применом одредбе члана 380. тачка 4. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Применом одредбе члана 161. став 2. и члана 159. ЗПП, Апелациони суд је одлучио да свака странка сноси своје парничне трошкове, с обзиром да тужена, која је успела у овој парници, није конкретно определила врсту и висину трошкова.

Ова пресуда донета је применом наведених одредаба Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09), а у вези члана 506. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11).

Председник већа – судија

Есад Вељовић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**